

*Бурденюк С. В.,
канд. екон. наук, доцент кафедри
фінансів, обліку та оподаткування імені С. Юрія
Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут», м. Кам'янець-Подільський*

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЕЛЕМЕНТ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Сучасна світова економіка характеризується високою турбулентністю, швидкою динамікою технологічних змін, посиленням глобалізаційних процесів та підвищеною невизначеністю фінансових ринків. Такі трансформації створюють нові виклики для підприємств, зумовлюючи потребу у формуванні комплексної системи управління фінансовою безпекою, що є важливим елементом стратегічного управління ризиками.

Під фінансовою безпекою підприємства слід розуміти стан захищеності його фінансових ресурсів і інтересів, який забезпечує стабільність функціонування та здатність до довгострокового розвитку [1].

В сучасній науковій літературі фінансова безпека розглядається як інтегральна характеристика фінансової стійкості підприємства, що включає ліквідність, платоспроможність, рентабельність та здатність ефективно використовувати фінансові ресурси у нестабільному економічному середовищі. Забезпечення фінансової безпеки вимагає системного підходу до управління фінансовими ризиками, який охоплює їх ідентифікацію, оцінку, моніторинг та розробку механізмів мінімізації негативного впливу на фінансові результати діяльності.

Серед основних загроз фінансовій безпеці підприємства виділяють: кредитні ризики (неповернення позик або заборгованості контрагентами), валютні (коливання валютних курсів, що впливають на зовнішньоекономічну діяльність), процентні та інвестиційні (зміни ставок по кредитах та ефективності інвестицій), а також інфляційні ризики та ризики, пов'язані з коливаннями фінансових ринків і змінами економічної кон'юнктури [2].

Глобальна економічна нестабільність, зокрема коливання обмінних курсів, зростання інфляції та фінансові кризи, значно підвищують ймовірність виникнення цих ризиків [3].

В умовах війни та посткризових економічних шоків особливо актуальною стає стратегічна інтеграція ризик-менеджменту у систему фінансового управління підприємством. Ефективне управління фінансовими ризиками передбачає використання цифрових технологій та інформаційно-аналітичних систем, що дозволяють оперативно обробляти великі обсяги даних, прогнозувати ризики та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Використання сучасних програмних комплексів фінансового менеджменту підвищує прозорість фінансових потоків, сприяє оптимізації капіталу та зміцненню фінансової стійкості підприємства [4]. Аналітичні моделі та

прогностичні алгоритми дозволяють своєчасно визначати критичні точки ризику, формувати превентивні заходи та оцінювати ефективність впроваджених фінансових стратегій.

Одним із ключових інструментів забезпечення фінансової безпеки є стратегічне фінансове планування, яке забезпечує узгодження фінансових ресурсів підприємства з його довгостроковими цілями та формування оптимальної структури капіталу.

Стратегічне фінансове планування забезпечує: превентивне управління ризиками – прогнозування загроз і формування резервів; оптимізацію капіталу – баланс між власними та залученими ресурсами; підвищення конкурентоспроможності – стабільність фінансової діяльності підвищує довіру інвесторів. Такий підхід дозволяє підприємству не лише реагувати на поточні ризики, а й прогнозувати потенційні загрози та створювати резерви для забезпечення фінансової стійкості у майбутньому [5].

В умовах глобальної нестабільності підприємства повинні використовувати комплексний механізм управління фінансовою безпекою, який поєднує: фінансове планування та бюджетування - узгодження ресурсів з довгостроковими цілями; внутрішній контроль і аудит - запобігання втратам і шахрайству; систематичний моніторинг фінансових ризиків - раннє виявлення загроз; цифрові аналітичні інструменти прогнозування та оцінки ризиків - прогнозування ризиків та підтримка управлінських рішень [4]. Реалізація такого механізму сприяє підвищенню адаптивності підприємства, дозволяє своєчасно реагувати на зміни економічного середовища та забезпечує стабільність фінансової діяльності.

Таким чином, фінансова безпека підприємства виступає стратегічним інструментом управління ризиками, що забезпечує стійке функціонування та економічний розвиток в умовах глобальної нестабільності. Формування ефективної системи управління фінансовою безпекою є ключовим чинником підвищення конкурентоспроможності підприємства, оптимізації використання фінансових ресурсів та забезпечення довгострокового зростання.

Список використаних джерел:

1. Лігоненко Л. О. Фінансовий менеджмент підприємства. Київ : КНЕУ, 2018.
2. Гончаренко С. В., Кравченко І. М. Управління фінансовими ризиками в умовах економічної турбулентності. *Економіка та держава*. 2022. № 4. С. 55–63.
3. Shcherbak V., et al. Financial risk management and resilience of small enterprises amid the wartime crisis. *Journal of Risk and Financial Management*. 2026. 19(1): 37.
4. Zhao Y. Research on the challenges and countermeasures of enterprise financial risk prevention under big data environment. *Financial Engineering and Risk Management*. 2024.
5. Li A. The impact of digital finance on corporate operational risk. *Advances in Economics and Management Research*. 2024.